

Resident kui efektiivsuse tagaja

Märt Põlluveer – Eesti Nooremarside Ühendus

Septembrikuu on käes ja värsked residendid võivad kümnekond päeva spetsialiseerumisteest maha arvutada. Nooremarside ridadest tuleb aga mõtlemapanevaid uudiseid: 28 (26%) sellel kevadel arstiteaduskonna lõpetanud isegi ei proovinud astuda residentuuri Eestis. Lahutades maha üksikud teadlasetele minejad, selgub, et märkimisväärne hulk noori arste siirdub taas välismaale. Uue suunana on tekkinud laialdane soov astuda residentuuri välisriigis. Tartu Ülikool ja Sotsiaalministeerium ning nende kaudu kogu Eesti Vabariik on kaotanud kodumaale jäämist soosiva mõju. Välisriiki lahkumist peetakse nooremarside hulgas normaalseks.

Eesti Nooremarside Ühendus (ENÜ) on viimase aasta jooksul sagedasti kohtunud ajakirjanikega. Ehkki kõikidest kontaktidest pole lugusid saanud, oleme ikka ja alati edasi andnud põhisõnumi: Eestist lahkumise taandamine vaid palgale on primitiivne ega arvesta olukorra tegelikku sisu. Kas aga tervishoiutöötajad isegi sellest aru saavad? Jätkem kõrvale puudulik rahastamismudel ja otsustusvõimetus haiglavõrku puudutavates küsimustes. Pöördugem hoopis residentide õppetöö korralduse poole. Me oleme olukorras, kus päevase tööajaga residentide praktiline õppetöö on organiseeritud viisil, mis sunnib tegema regulaarseid tasuta ületunde. Osakonna kaheksast viieni rütmist on raske kell kaks lahkuda. On aktsepteeritav, et „roheline” peab tegema töid, mida ülemaailmse kombe kohaselt teeb resident. Samas peame igal erialal eraldi küsima, kas residentide isiklik pingutus toob talle midagi tagasi. Või ollakse määratud PERHi ortopeediakeskuse traumapunkti koos 120 ületunniga, mida kuu lõpus üritatakse peita residentuuriprogrammi? Aga mis saab sellisel juhul määratud lõikuste arvust ja

teoreetilisest koolitusest? Erialadel, kus teoreetilist õpet kas pole või piirdub see ühe seminariga aastas, ei ole teoreetilise õppe raha residentidele kättesaadav. Ometi need finantsid kuhugi lähevad ...

Aasta tagasi jäi seisma Sotsiaalministeeriumi, TÜ ja EALi (ENÜ on selle piirkondlik ühendus) arstiõppe konsensusdokumendi koostamine. Põhiõppejärgse arstiõppe perspektiivid on lahti mõtestamata. Puudub arusaadav plaan, millistele erialadele, millises ajaperioodis ja kui palju arste vajatakse. Sellele on tähelepanu juhtinud ka Riigikontroll. Käesoleva aasta algusest jõustus ülikooli residentuuri eeskiri, milles ignoreeriti kõiki ENÜ tehtud märkusi. Eeskirja jäid sisse ebakõlad kaitseväeteenistuse ja töölepingu seadusega. Pealiskaudselt on reguleeritud eriala vahetamine, ebaselge on lõpueksamikorraldus. Prodekaani eri ajal esitatud ettepanekud (tasulise residentuuri kehtestamine, internatuuri taastamine ning erialavahetamise õiguse piiramine) ei ole residentide huvides ega kutsu kedagi astuma residentuuri Eestis. Tavatuks probleemiks on aga aastaid kestnud olukord, kus ülikoolil puudub õigus väljastada osal erialadel õiguslikku jõudu omavaid lõpudiplomeid. Kliiniliste erialade nimekirjas puuduvad kliinilise immunoloogia ja mikrobioloogia erialad ning teiste erialade alamerialad.

Maailmamajanduse ja Eesti poliitilise paradigma valguses pole vähimatki lootust oodata residentide olukorda kompenseerivat palgatõusu. Seda enam vajame mõistlikku raamistikku residentuuri läbimiseks. Isegi regionaalhaiglad ei saa administratiivsete vahenditega kinnistatud residentide abil teha ära tööd, kui neid residentide lihtsalt pole.

eny@eny.ee

Dr Märt Põlluveer